ΜΙΑ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ
ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Προδομένη νεολαία

ΟΙ ΝΕΟΙ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΜΑΣ

4.-Γρανάζια σέ ένα δυσκίνητο μηχανισμό

ΤΟΥ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΓΙΑΝΝΕΝΑ, Ιανουάριος.

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ, άναβρασμός άπό τό πρωΐ. Πρίν λίγο χτύπησαν κάποιο παίκτη τής Άρτας πού έκανε τό λάθος νά έρθη στά Γιάννενα, πρωΐ-πρωΐ Δευτέρας, μετά τά χθεσινά έπεισόδια μεταξύ τών δύο όμάδων στήν Άρτα. Οί πιτσιρικάδες είναι άγανακτισμένοι. Στό πεζοδρόμιο, έξω άπό τό έστιατόριο, είναι άραγμένα δυό αύτοκίνητα τής Χωροφυλακής. Μερικοί λένε, ότι κάποιος βρίσκεται σοβαρά τραυματισμένος στό νοσοκομείο τής Άρτας. Δυό χωροφύλακες λένε, ότι τραυματίσθηκε στά έπεισόδια καί κάποιος άξιωματικός τους. Μιά παρέα νεαρών σκίζει μιά άθλητική έφημερίδα.

● Ο ΠΕΤΡΟΣ δέν ήρθε νά συζητήσουμε. «Είναι μάταιο», είπε στό φίλο του. Παρέα μέ τέσσερις φοιτητές φεύγουμε γιά μιά βόλτα έξω άπό τήν πόλη, στόν Δρίσκο. Στίς πέντε είμαστε πίσω. Συζητώ μέ τόν Άντώνη. Είναι ήρεμος, σκέφτεται τά λόγια του, δέν λέει πολλά. Προσπαθεί νά είναι όσο μπορεί πιό συγκεκριμένος.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

—Άς προσπαθήσουμε νά κάνουμε μιά διάκριση μεταξύ φοιτητών τής Φιλοσοφικής καί τής Φυσικομαθηματικής. Ποιοί νομίζεις ότι έχουν εύρύτερα ένδιαφέροντα έξω άπό τίς σπουδές τους;

— Δέν νομίζω ότι μπορεί νά γίνη τέτοια διάκριση. Υπάρχουν άπλώς μονάδες φοιτητές πού έχουν ένδιαφέροντα. Οί περισσότεροι όμως, δέν νομίζω ότι έχουν άλλο ένδιαφέρον άπό τό νά διδάξουν στό γυμνάσιο.

— Μέ ποιά θέματα άπασχολούνται οί φοιτητές;

— Οί περισσότεροι άσχολούνται μέ τό ποδόσφαιρο. Έπειτα είναι καί τό σέξ, βέβαια.

— Οί σπουδές;

—Άντιμετωπίζονται τυπικά. Μερικές φορές σάν άγγαρία, νά περάσης τό χρόνο, αύτό είναι.

— Καί τί περιμένουν βγαίνοντας άπό τό Πανεπιστήμιο;

— Μιά έξασφάλιση, σέ μιά καλή θέση, μ' ένα καλό μισθό.

— Οί φοιτήτριες, πώς σκέφτονται οί περισσότερες;

—Υπάρχουν κοπέλλες άρκετά καλλιεργημένες. Βέβαια, στή δική μας Σχολή δέν υπάρχουν πολλές κοπέλλες, οί περισσότερες είναι στή Φιλοσοφική, περισσότερες κι' άπ' τ' άγόρια. Γιά τίς πιό πολλές κοπέλλες, τά ένδιαφέροντά τους είναι τά κλασικά ένδιαφέροντα τών κοριτσιών; βόλτα, κανένα πάρτυ, γλυκό στό ζαχαροπλαστείο...

—Έσάς, πώς σάς άντιμετωπίζουν;

— Διστακτικά, όχι έλεύθερα.

— Καί οί δεσμοί πού δημιουργούνται;

—Ώς έπί τό πλείστον, περιμένουν ένας δεσμός νά έχη κάποια κατάληξη. Γενικά, οί περισσότεροι δεσμοί είναι μέ σκοπό τόν γάμο, άπό τήν πλευρά τών κοριτσιών.

— Τ' άγόρια;

— Τ' άγόρια, προσπαθούν νά τ' άποφύγουν κάτι τέτοια.

— Οί συντροφιές σας, είναι καθαρά φοιτητικές;

— Βασικά, είναι φοιτητικές. Υπάρχουν φιλικές σχέσεις καί μ' όρισμένους κατοίκους τής πόλεως, σχετικές βέβαια. Κάνουμε παρέα καί μέ πολλά παιδιά άπό τήν πόλη, μαθητές τών τελευταίων τάξεων κυρίως.

— Μέ τούς κατοίκους, γενικώτερα, ποιές είναι οί σχέσεις σας;

— Καθαρά έπαγγελματικές. Μάς βλέπουν, δηλαδή, σάν πελάτες. Υπάρχουν καί δυό-τρείς περιπτώσεις πού μάς φέρονται φιλικά. Μιά μεγάλη κατηγορία τών κατοίκων, μάς άντιμετωπίζει μάλλον έχθρικά, σάν στοιχεία διαφθοράς. Κάποτε μάλιστα, μέ τούς σεισμούς στά Γιάννενα, έλέχθη καί τό άμίμητο ότι οί σεισμοί όφείλονται στή διαφθορά τών φοιτητών, πού έχουν μεταβάλει τήν πόλη σέ Σόδομα καί Γόμορρα.

ΑΛΛΑΓΕΣ

— Ή παρουσία σας έδώ, δέν έχει έπιφέρει άλλαγές;

— Όπωσδήποτε. Όταν πρωτοήρθα, ή πόλη στίς 10 τό βράδυ νέκρωνε. Δηλαδή, δέν υπήρχε ένα κέντρο νά διανυκτερεύη, άν πεινούσε κανείς νά πάη νά φάη έστω κι' ένα γλυκό σ' ένα ζαχαροπλαστείο. Τώρα, άπό πρόπερσι νομίζω, υπάρχει ένα ζαχαροπλαστείο πού διανυκτερεύει. Έπειτα, καί οί κάτοικοι άρχισαν νά βγαίνουν άργά τό βράδυ καί, γενικά, ή ζωή τής πόλεως σταματάει κάπως πιό άργά. Έχουν δημιουργηθή καί δυό-τρείς ντισκοτέκ, πού πηγαίνουν σ' αύτές καί κάτοικοι τής πόλεως, έκτός άπό φοιτητές καί νέους.

— Μέ τίς κοπέλλες τής πόλεως, δημιουργείτε σχέσεις;

— Λίγες. Όρισμένοι φοιτητές έχουν άρραβωνιαστή κιόλας.

— Οί Γιαννιώτες, δημιουργούν σχέσεις μέ φοιτήτριες;

— Σέ πολύ μικρό ποσοστό, έλάχιστες περιπτώσεις.

— Έσένα, τώρα, Τί σού λείπει άπό τήν πόλη;

— Προσωπικά, δέν νομίζω ότι μού λείπει τίποτα. Τόν περισσότερο καιρό τόν περνάω σπίτι μου, διαβάζοντας. Όχι μαθήματα, δικά μου βιβλία. Άπό διασκέδαση, θά πάμε μέ τήν παρέα σέ κανένα ταβερνάκι, γιά φαΐ, λίγο κρασί. Άπό κινηματογράφο, ξεφεύγουν κι' όρισμένα έργα άπό τόν άποκλεισμό τής έπαρχίας. Έρχονται μερικά έργα. Είχε έρθει ή «Άνοιχτή Έπιστολή» τού Σταμπουλόπουλου, φέτος ήρθε τό «Προξενειό τής Άννας». Άναγκάζονται κι' αύτοί νά φέρνουν καί μερικά καλά έργα, έξω άπό τίς συνηθισμένες άηδίες.

— Σέ βοηθάει τό Πανεπιστήμιο νά όλοκληρωθής;

— Σάν άτομο, δέν νομίζω ότι είναι τό Πανεπιστήμιο πού μέ βοηθάει. Αύτό πού βοηθάει, ειδικά έδώ πέρα στά Γιάννενα, είναι ότι ζή κανείς μόνος του κι' άναγκάζεται ν' άντιμετωπίση τή ζωή του υπεύθυνα. Δέν έχεις τό σπίτι σου. Αύτό κυρίως βοηθάει, κι' όχι τό Πανεπιστήμιο.

ΓΡΑΝΑΖΙΑ

—Πώς βλέπεις τό Πανεπιστήμιο;

—Τό Πανεπιστήμιο πρέπει νά είναι στενά δεμένο μέ τήν κοινωνική ζωή τής χώρας, μέ τά προβλήματά της καί τίς προοπτικές της.

— Τόν έπιτελεί αύτό τό ρόλο σήμερα;

— Μέσα στά πλαίσια μιάς μηχανής πού χρειάζεται όρισμένα γρανάζια γιά νά κινηθή. Χωρίς έπιλογή, βέβαια, ποιά είναι τά καλύτερα. Άπλώς, αύτά μάς κάνουν.

— Δέν έπιλέγονται οί καλύτεροι γιά τά Πανεπιστήμια;

— Δέν νομίζω ότι βοηθάει ό θεσμός τών είσαγωγικών. Είναι περισσότερο θέμα τύχης. Δέν γίνεται, πάντως, έπιλογή τών καλυτέρων. Τό πρόβλημα είναι, βέβαια, πώς θά γίνεται μιά τέτοια έπιλογή. Ίσως θά πρέπει νά γίνεται στό πρώτο έτος, άφού γράφωνται όσοι θέλουν χωρίς έξετάσεις. Άν καί τά πράγματα είναι δύσκολα στήν Ελλάδα, γιατί δέν υπάρχει χώρος. Πάντως, έτσι θά ξέρουν οί φοιτητές τί είναι αύτό τό Πανεπιστήμιο, γιατί πρίν μπούμε έχουμε άλλη έντύπωση.

— Πώς λειτουργεί τό Πανεπιστήμιό σας;

—Άπλές διαλέξεις πάνω στά μαθήματα καί φροντιστηριακές άσκήσεις, ένας νεκρός μονόλογος. Δέν μάς βοηθούν νά μαθαίνουμε νά έργαζόμαστε. Δηλαδή, όποιος έχει λύσει τίς άσκήσεις, σηκώνεται πάνω, τίς λύνει στόν πίνακα καί οί άλλοι τίς άντιγράφουν. Άν δέν τίς λύση κανένας, σηκώνεται καί τίς λύνει ό βοηθός κι' έμείς τίς άντιγράφουμε. Δέν δίνουν μιά έργασία σ' ένα θέμα, έστω καί μικρή, γιά νά μάθουμε νά έργαζόμαστε. Έρευνα δέν υπάρχει. Στή Φιλοσοφική γίνονται κάτι έργασίες, έστω κι' έλάχιστα πράγματα, σ' όρισμένα μαθήματα. Δέν ξέρω πώς άκριβώς γίνεται, άλλά έχει έπικρατήσει, κάτι σάν θεσμός άς πούμε, σ' όρισμένες έδρες, στήν έδρα Ψυχολογίας καί Παιδαγωγικής έπί παραδείγματι, νά γίνωνται όρισμένες έργασίες.

— Άπό τή δική σου σχολή, τί λείπει;

— Λείπουν πολλά, έργαστηριακής φύσεως, θά λέγαμε. Γιά παράδειγμα, στό δεύτερο έτος διδασκόμαστε γλώσσα ήλεκτρονικού έγκεφάλου, χωρίς νά ξέρουμε τί είναι ό ήλεκτρονικός έγκέφαλος. Τόν μαθαίνουμε στά χαρτιά καί τελικά δέν μένει τίποτα. Έπειτα, κάνουμε πολλά μαθήματα πού, στήν ούσία, είναι ίδια, άπλώς έπαναλαμβάνονται.

— Σύγχρονα ρεύματα τής έπιστήμης σας, διδάσκεσθε;

— Όχι, δέν υπάρχουν τέτοια πράγματα.

— Καί μέ αύτά, πώς έρχεστε σέ έπαφή;

— Άν κάποιος ξέρη ξένη γλώσσα καί διαβάζη ξένα βιβλία, άψάξη, δηλαδή, μόνος του. Άσε πού ξένη γλώσσα δέν κάνουμε στό Πανεπιστήμιο, όποιος τήν μάθει μόνος του καί πάλι. Άλλά άκόμη δέν ξέρουμε τί δυνατότητες έχουμε, τί μπορούμε δηλαδή νά κάνουμε άν πάρουμε τό πτυχίο τών Μαθηματικών. Ένας φοιτητής τής Μαθηματικής, δέν ξέρει, άς πούμε, ότι μπορεί νά ειδικευτή στή Θεωρία τών Πληροφοριών, έκτός κι' άν τό μάθη κατά τύχη. Τά μαθήματα γίνονται ξερά. Δέν υπάρχει ούτε κάν ένας πρόλογος γιά τό πού έφαρμόζεται αύτό πού μαθαίνουμε. Ούτε καί ξέρουμε ό,τιδήποτε γιά τίς κοινωνικές έφαρμογές, άς πούμε, τής Μαθηματικής έπιστήμης.

— Οί έξετάσεις, πώς γίνονται;

— Άπομνημονεύουμε τό βιβλίο καί τίς άσκήσεις καί δίνουμε. Άν είμαστε τυχεροί καί πέσουν αύτά πού θυμόμαστε, περάσαμε.

— Τελειώνοντας τή σχολή, ποιές προοπτικές υπάρχουν;

— Καθηγητής Γυμνασίου, ή κλασική περίπτωση, σέ φροντιστήριο έπειτα ή νά ξαναμπής σέ κάποια άλλη σχολή, στό Πολυτεχνείο γιά παράδειγμα. Δηλαδή, στήν Ελλάδα ένας πού τελειώνει τή Μαθηματική, δέν μπορεί νά κάνη τίποτε άλλο έκτός άπό καθηγητής.

— Έσύ, τί σκέφτεσαι νά κάνης;

— Θά φύγω όπωσδήποτε έξω, μέ σκοπό ν' άκολουθήσω Κυβερνητική.

— Σκέφτεσαι νά ξαναγυρίσης;

— Δέν νομίζω. Μάλλον θά μείνω έξω, γιατί δέν υπάρχουν προοπτικές γιά νά έργαστώ έδώ πέρα.

— Πώς βλέπεις τή θέση τού φοιτητή μέσα στό Πανεπιστήμιο;

— Ή θέση του πρέπει νά είναι δημιουργική. Δηλαδή, ό θεσμός τού φοιτητή - έρευνητή, νά μαθαίνη έρευνα, νά ξέρη πώς θά πλησιάζη έπιστημονικά τά θέματα. Δέν γίνεται αύτό. Ίσως νά φταίη τό ίδιο τό Πανεπιστήμιο, πού έχει μείνει στό γερμανικό σύστημα, άπό τό πρώτο Πανεπιστήμιο. Δέν έχουν άλλάξει τά πράγματα. Άπλώς, πρώτα πλήρωνες, τώρα είναι δωρεάν. Τό σύστημα έχει μείνει τό ίδιο.

— Οί γενικώτερες συνθήκες, πολιτικές καί κοινωνικές, νομίζεις ότι έπηρεάζουν τήν κατάσταση;

— Όπωσδήποτε. Τουλάχιστον κάτω άπό διαφορετικές συνθήκες, υπήρχε μιά πληροφόρηση, γινόταν ένας διάλογος κι' έπειτα ό φοιτητής μπορούσε, σέ τελευταία άνάλυση, νά διεκδικήση όρισμένα δικαιώματά του. Τώρα δέν γίνεται. Ή θέση τού φοιτητή πρέπει νά είναι ένεργητική. Ή ένεργητική συμμετοχή του μέσα στό Πανεπιστήμιο θά βοηθούσε νά δημιουργηθούν καλύτερες συνθήκες μέσα σ' αύτό. Μέ τή συμμετοχή του στά πράγματα τού Πανεπιστημίου, μέ τόν συνδικαλισμό δηλαδή, πού πρέπει νά εύνοήται άπό τήν Πολιτεία, ό φοιτητής κατανοεί καλύτερα τή θέση του μέσα στό εύρύτερο κοινωνικό πλαίσιο. Άσκείται πάνω στά καθήκοντα καί τίς υποχρεώσεις του. Κι' αύτό σημαίνει, ότι ό φοιτητής όφείλει νά διαμορφώνη καί κοινωνικές άπόψεις. Άσχετα άν αύτή τή στιγμή ή θέση τού φοιτητή στήν κοινωνία δέν είναι άμεσα παραγωγική, άργότερα ή θέση του, σάν έπιστήμονα πλέον, θά είναι άπό τίς πιό παραγωγικές. Άλλωστε νομίζω, ότι ό κάθε άνθρωπος, άπό τή στιγμή πού φτάνει σέ μιά όρισμένη ήλικία καί άρχίζει νά καταλαβαίνη τόν κόσμο, παίρνει, είτε τό θέλει είτε όχι, μιά θέση άπέναντι στόν κόσμο. Κι' αύτό δέν είναι τίποτε άλλο άπό μιά πολιτική τοποθέτηση. Γιατί δέν θά πάρη ό φοιτητής, πού έπί πλέον γνωρίζει τόν κόσμο καλύτερα, μέσα άπό τήν έπιστήμη; Έδώ, οί μαθητές είναι πολιτικοποιημένοι, άπό τή θέση πού παίρνουν άπέναντι στό συμμαθητή τους. Έκφράζουν τήν προέλευσή τους, τήν κοινωνική τους τάξη, τήν παιδεία πού έχουν πάρει άπό τό σπίτι τους, φέρνουν στό σχολείο τόν τρόπο ζωής καί συμπεριφοράς τους.

— Ό φοιτητικός σύλλογος, τί θέση παίρνει άπέναντι σέ όλα αύτά;

Ένεργό συμμετοχή στή δημόσια ζωή ζητεί ή φοιτητική νεολαία. Ή ούδετεροποίηση της, ό έξαναγκασμός της σέ άπολιτικούς προσανατολισμούς, ζημιώνει γενικώτερα τό έθνος. Άν θέλουμε νά δημιουργήσουμε μιάν έθνική ζωή υγιά, δυναμική, έμπνευσμένη, πρέπει νά ίκανοποιήσουμε αύτό τό αίτημα τής «συμμετοχής»

ΧΟΡΟΙ

—Ό σύλλογος δέν έκφράζει τούς φοιτητές, ούτε αύτούς πού υποτίθεται ότι έκπροσωπεί, τούς άπολιτικούς δηλαδή. Δέν έχει άναπτύξει καμμιά δραστηριότητα. Οί πνευματικές έκδηλώσεις είναι άνύπαρκτες. Οί μοναδικές έκδηλώσεις τού συλλόγου είναι μερικοί χοροί, καμμιά έκδρομή καί τά είσιτήρια τών ποδοσφαιρικών άγώνων. Δέν άσχολήθηκε ποτέ μέ τά ούσιαστικά προβλήματα τών φοιτητών. Προσπαθούν νά τά ξεπεράσουν μέ δήθεν σοβαρές έκδηλώσεις, χοροί καί τέτοια, δηλαδή.

— Είσαι μέλος τού συλλόγου;

—Όχι, δέν μπόρεσα νά γραφτώ.

— Σέ λίγες μέρες θά γίνουν οί έκλογές...

— Δέν νομίζω ότι στήν ούσία θά είναι έκλογές. Άνθρωποι πού δέν ήσαν γραμμένοι στό σύλλογο, βρέθηκαν γραμμένοι κι' έμείς πού πηγαίναμε στά γραφεία τους κάθε μέρα, όταν υποτίθεται ότι άνοιξαν γιά τέσσερις ήμέρες τούς καταλόγους νά κάνουν έγγραφές, δέν γραφτήκαμε. Δέν υπήρχε ψυχή στά γραφεία. Τί έκλογές θά γίνουν, άφού αύτοί πού ήσαν άντίθετοι μέ τό σύλλογο δέν έχουν δικαίωμα νά βάλουν υποψηφιότητα; Θά ξαναβγούν οί ίδιοι οί διορισμένοι, μόνο πού τώρα θά είναι έκλεγμένοι, υποτίθεται. Τό Πανεπιστήμιο άριθμεί γύρω στούς 2.000 φοιτητές κι' έγινε συνέλευση μέ 150 τό πολύ άτομα.

— Πόσα μέλη έχει ό σύλλογος;

— Γύρω στά 700.

— Δηλαδή, στή συνέλευση δέν πήραν μέρος ούτε κάν αύτοί πού ίσχυρίζεται ό σύλλογος ότι τούς έκφράζει. Αύτό σημαίνει, ότι ή σημερινή διοίκηση τού συλλόγου δέν μπορεί νά συγκινήση ούτε κάν τά μέλη του; Πώς έξηγείς αύτή τήν άπάθεια;

— Μέλη τού συλλόγου έγιναν οί έντελώς άπολιτικοποιημένοι, υποτίθεται, κι' αύτοί πού τά ένδιαφέροντά τους περιστρέφονται γύρω άπό τό ποδόσφαιρο καί τίς κοσμικές συγκεντρώσεις γιά νά παίρνουν είσιτήρια καί νά πηγαίνουν καμμιά έκδρομή. Γράψανε πέρσι καί τούς πρωτοετείς γιά νά τούς δώσουν τά δελτία τών φοιτητικών είσιτηρίων — γύρω στούς 300 δηλαδή οί πρωτοετείς κι' άπό τούς άλλους οί περισσότεροι κοσμικοί καί ποδοσφαιρόφιλοι. Τί ένδιαφέρον νά δημιουργηθή γύρω άπό τό σύλλογο καί τή συνέλευση; Ή πλειοψηφία τών φοιτητών έχει μείνει έξω άπό τό σύλλογο άπό άντίδραση γιά τίς μεθόδους του καί γιατί πές, ότι δέν θέλει νά μπλέκη. Οί άλλοι πάλι, έμείς πού ένδιαφερθήκαμε γιά νά γίνουν συνέλευση κι' έκλογές, νά λειτουργήση δηλαδή σωστά ό σύλλογος, άποκλειστήκαμε καί δέν έχουμε τό δικαίωμα νά πάρουμε μέρος στίς έκλογές. Ίσως στίς έπόμενες— άν γίνουν βέβαια...

— Γιατί, άν γίνουν;

— Μά έγιναν ήδη προτάσεις, μετά τίς έκλογές τά νέα συμβούλια νά παρατείνουν τή θητεία τους ώς τό '74. Νά κάνουν έκλογές κάθε τέσσερα χρόνια! Άς τό πούν όμως, γιά νά ξέρουμε κι' έμείς τί μάς γίνεται, νά τό πάρουμε άπόφαση.

«ΜΕΙΟΨΗΦΙΑ»

ΘΡΙΑΜΒΟΛΟΓΕΙ, λοιπόν, ό πρώην υπουργός Παιδείας, κ. Θ. Παπακωνσταντίνου, συγκρίνοντας τόν άριθμό τών φοιτητών πού πήραν μέρος στίς έκλογές μέ τόν άριθμό τών φοιτητών πού φοιτούν στίς διάφορες Σχολές: «Πολύς θόρυβος γιά τό τίποτε. Μιά μειοψηφία είναι αύτή πού θέλει αύτά τά πράγματα. Οί Σύλλογοι δέν μπορούν νά έκπροσωπούν τούς φοιτητάς ένώπιον τού Πανεπιστημίου καί τού κράτους. Τό μόνο πού μπορούν νά κάνουν είναι νά όργανώνουν έκδρομές, καλλιτεχνικές καί ψυχαγωγικές έκδηλώσεις κλπ.».

● ΒΕΒΑΙΩΣ, δέν έχει κανείς τήν άπαίτηση άπό τόν κ. Π. νά προχωρήση καί νά δή τίς διαδικασίες έκείνες πού όδήγησαν τό μεγαλύτερο μέρος τών φοιτητών μακριά άπό τίς έκλογές. Τό πρόβλημα, όμως, είναι άλλο. Έστω ότι δέν συνέβη τίποτε άπολύτως καί ότι ή άδιαφορία τών φοιτητών άπέναντι σ' αύτά τά πράγματα είναι πραγματική. Τόν καθησυχάζει αύτό τόν κ. Π.; Τόν άφήνει άδιάφορο τό γεγονός ότι χιλιάδες φοιτητές, νέοι άνθρωποι, τό πιό ζωντανό κομμάτι ένός έθνους, μένουν άπαθείς μπροστά στά προβλήματά τους, περιορίζουν τίς άνησυχίες τους καί τόν προβληματισμό τους σέ έκδρομές καί ψυχαγωγικές έκδηλώσεις; Καί τό θεωρεί «έθνική πολιτική» νά προπαγανδίζεται, νά έπιδιώκεται ή άποχή τών νέων όχι μόνο άπό τά κοινά, άλλά άκόμη καί άπό τά δικά τους άμεσα προβλήματα;

«ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ»

«ΜΑ ΤΙ γυρεύετε νά βρήτε, άγαπητέ μου», μού λέει ό έν ένεργεία καθηγητής μέ τόν όποίο συζητώ αύτό άκριβώς τό θέμα. «Ή άπάθεια καλλιεργείται καί ό νέος, ό φοιτητής, είναι τό άθώο θύμα. Τελικά, βολεύεται κι' αύτός — τό πτυχίο, ό διορισμός, μιά καλή προίκα, οί τριετίες, τά έπιδόματα. Κι' έπειτα, έ, νά! ζούμε βρέ άδερφέ! Καί μέσα σ' αύτή τήν ίστορία υπάρχουν καί μερικοί τρελλοί πού βγάζουν τό φίδι άπό τήν τρύπα καί τούς λένε "άναρχικούς". Όχι, δέν είναι αύτοί οί άναρχικοί. Δέν είναι άναρχικός αύτός πού πιστεύει σέ κάτι καί άγωνίζεται γι' αύτό, μάς άρέσει δέν μάς άρέσει. Άναρχικοί είναι οί άλλοι, αύτοί πού δέν πιστεύουν σέ τίποτα. Οί ήσυχοι, οί καθώς πρέπει, οί "ώχ, βρέ άδερφέ"...».

● ΧΑΜΟΓΕΛΑΕΙ ό κ. καθηγητής. «Είμαι άντιφατικός. Πρίν άπό λίγο τά είχα βάλει μ' αύτούς άκριβώς τούς φοιτητές, τώρα προσπαθώ νά τούς δικαιολογήσω. Έτσι είμαι, σάς προειδοποίησα! Ξέρεις, άμα δέν έχης έρεθίσματα, συνηθίζεις εύκολα, βολεύεσαι κι' έσύ. Είναι καί ή άπόσταση, έδώ πέρα δέν υπάρχουν καί πολλά έρεθίσματα, σπάνια κατεβαίνεις στήν Άθήνα, δέν βλέπεις γνωστούς καί φίλους, άποφεύγεις καί λίγο νά δής τόν Δάκαρη, άς πούμε, λές έν τάξει, έγώ έκανα τό καθήκον μου, τί άλλο νά κάνω, βολεύεσαι εύκολα τελικά. Όλοι μας βολευόμαστε, κι' έμείς καί οί φοιτητές κι' έσείς, βέβαια, μ' όλες μας τίς εύχαριστίες πού υπάρχετε γιά νά μάς δίνετε τήν εύκαιρία νά σάς διαβάζουμε, γιατί πρέπει κι' έμείς κάτι νά διαβάσουμε...».

● ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ, πολύ άντιφατικός αύτός ό καθηγητής, σκέφτομαι καθώς άνηφορίζω γιά τό ξενοδοχείο, βραδάκι πιά, μέ τήν ψύχρα νά μέ τυλίγη μαζί μέ τήν πόλη.

ΝΙΚΗΦ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΩΣ ΤΟ 1993

ΜΕ ΣΤΟΧΟ τό 1993, θά άρχίση άπό τό 1975 ή έφαρμογή προγράμματος γιά τήν μετατροπή τού ίσχύοντος Άκαδημαϊκού Συστήματος, μέ βασικές προϋποθέσεις:

● Τήν άνάπτυξη τών τεσσάρων Πανεπιστημίων πού ήδη υπάρχουν.

● Τήν δημιουργία τριών άκόμη Πανεπιστημιακών Κέντρων.

● Τήν κατάργηση τού συστήματος είσαγωγικών έξετάσεων.

ΣΥΜΦΩΝΑ μέ τά στοιχεία — άπό έγκυρη πηγή — πού έχουμε στή διάθεσή μας:

– Ένδιάμεσες φάσεις στήν έξέλιξη τού όλου προγράμματος θά είναι οί έξαετίες 1981 καί 1987.

– Οί έξελίξεις στήν Άνωτάτη Έκπαίδευση, κατά μέν τό 1975 θά άκολουθήσουν τίς τάσεις τού παρελθόντος, κατά δέ τό 1993 θά διαρθρωθούν βάσει συστήματος έλευθέρας είσαγωγής τών φοιτητών στά Πανεπιστήμια, πού θά έχη έν τώ μεταξύ τεθή σέ έφαρμογή.

– Τό 1993 θά φοιτούν στά Πανεπιστήμια 166.000 φοιτηταί, ένώ τό 1975, μέ τόν σημερινό ρυθμό είσαγωγής στά Πανεπιστήμια, θά υπάρχουν 91.100 φοιτηταί, έκτός τών 10.000 σπουδαστών πού θά φοιτούν στίς Παιδαγωγικές Άκαδημίες.

– Γιά τό 1975 υπολογίζεται μέσος έτήσιος άριθμός 14.000 είσαγομένων φοιτητών, έπί συνόλου 57.000 υποψηφίων, μέ μέσο όρο παραμονής στά Πανεπιστήμια 6,5 έτη.

– Γιά τό 1993 υπολογίζεται μέσος έτήσιος άριθμός 32.000 είσαγομένων φοιτητών στήν Άνωτάτη Έκπαίδευση, μέ μέσο όρο παραμονής στά Πανεπιστήμια 5,5 έτη. Ή μείωση αύτή προβλέπεται ότι θά έπέλθη λόγω τών μεταβολών πού θά γίνουν στην όργάνωση καί τά μέσα σπουδών.

Η ΚΑΤΑΝΟΜΗ τών φοιτητών στά Πανεπιστήμια, θά έξαρτηθή βασικά, έκτός άπό τά πληθυσμιακά δεδομένα, κυρίως άπό τό χωροταξικό πρόγραμμα τών Πανεπιστημίων.

ΔΥΟ είναι οί έναλλακτικές λύσεις:
– Στήν πρώτη περίπτωση λαμβάνονται υπ' όψη τά τέσσερα Πανεπιστημιακά κέντρα πού υπάρχουν σήμερα.
– Στήν δεύτερη, προτείνεται ή ίδρυση Πανεπιστημίων καί σέ άλλα γεωγραφικά διαμερίσματα τής χώρας.

ΠΙΘΑΝΩΤΕΡΟ θεωρείται τό δεύτερο πρόγραμμα. Στήν περίπτωση αύτή, έκτός άπό τήν έπέκταση τών υφισταμένων Πανεπιστημίων, προτείνεται ή ίδρυση Πανεπιστημίων:

– Στό Ηράκλειο Κρήτης.
– Στήν περιοχή Λαρίσης – Βόλου.
– Στήν Άλεξανδρούπολη.

(Υπενθυμίζεται σχετικά ότι ό πρωθυπουργός κ. Γ. Παπαδόπουλος, είχε έξαγγείλει στό λόγο του τής 16ης Δεκεμβρίου, ότι θά ίδρυθούν δύο Πανεπιστήμια, στήν Κρήτη καί στήν Θράκη, καθώς κι' ένα άκόμη «άμερικανικό πανεπιστήμιο»).

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ τών φοιτητών κάθε Πανεπιστημίου, δέν είναι δυνατό νά υπολογισθή έπακριβώς άπό τώρα. Ό άριθμός αύτός θά έξαρτηθή τόσο άπό τήν έλξη τού κάθε πόλου — Πανεπιστημίου, όσο καί άπό τίς ειδικές συνθήκες πού θά διαμορφωθούν τελικά σέ κάθε γεωγραφική περιοχή (βαθμός άστικοποιήσεώς της, βιομηχανική της άνάπτυξη κ.λ.π.).

ΜΕ ΒΑΣΗ, πάντως, τά στοιχεία πού περιέχονται στή μελέτη τού Ο.Ο.Σ.Α. MEDITERRANEAN REGIONAL PROJECT (πού άκολουθείται έν προκειμένω άπό τό 1964) είναι δυνατή μία κατανομή τού άριθμού τών φοιτητών κατά τό έτος — στόχο 1993, στίς έξής γενικές όμάδες ειδικοτήτων:

– Μηχανικοί καί έπιστήμονες έφαρμογής	30.544
– Πτυχιούχοι θετικών έπιστημών	6.806
– Πτυχιούχοι θεωρητικών έπιστημών	9.462
– Γιατροί	31.540
– Οίκονομικών καί διοικητικών έπιστημών	87.648
ΣΥΝΟΛΟ	166.000

ΜΙΑ ΕΥΡΥΤΕΡΗ κατανομή τού άριθμού τών φοιτητών σέ ειδικότητες παρουσιάζει δυσκολίες λόγω τής άπροσδιοριστίας ώς πρός τήν διαμόρφωση τού περιεχομένου κάθε ειδικότητος, καθώς έπίσης καί λόγω τής άμέσου έξαρτήσεως κάθε ειδικότητος άπό τίς άνάγκες τής χώρας σέ ειδικότητες έπιστημόνων καί τής δομής τής άπασχολήσεως πού θά έχη διαμορφωθή κατά τό έτος — στόχο 1993 τών προβλέψεων.

ΣΤΟΥΣ δύο πίνακες πού άκολουθούν, μπορούμε νά παρακολουθήσωμε: α) τήν έξέλιξη τού άριθμού τών φοιτητών στήν Ελλάδα, καί β) τήν έξέλιξη τού άριθμού τών άποφοίτων γυμνασίων κατά πενταετίες.

Έτη	Άριθμός φοιτητών
1955	16.866
1961	26.334
1967	60.624
1975	91.100
1993	166.000

Έτη καί χρονικές περίοδοι	Άτομα ήλικίας 15—19 έτών	Απόφοιτοι Γυμνασίου πενταετίας
1955	767.906	
1955 – 59		97.726
1960	620.000	
1960 – 64		113.690
1965	727.456	
1965 – 69		167.295
1970	713.800	
1970 – 74		269.270

Στό αύριανό φύλλο:
ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΕΝ ΣΥΜΒΑΔΙΖΕΙ ΜΕ ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ
Πέμπτη άνταπόκριση άπό τά Γιάννενα